

Co čeká Moldavsko v oblasti ochrany přírody? Země by měla směřovat s českou pomocí k síti Natura 2000

27.5.2025 - | Arnika

Moldavsko se v současnosti v ochraně cenných přírodních lokalit - volně žijících rostlin, živočichů a jejich přirozených stanovišť - opírá o strategicky plánovanou síť zelených ploch a vodních prvků, které poskytují ekosystémové služby a zlepšují životní podmínky, tzv. síť Emerald. Po rozhodnutí o zahájení přístupových rozhovorů Moldavska s EU v roce 2023 však tato starší mezinárodní úroveň ochrany přírody nemusí být dostačující. Její přísnější a přesněji definovanou evropskou obdobou je právě síť Natura 2000.

„Pro země s omezenými institucionálními kapacitami představuje přechod ze sítě Emerald na Naturu 2000 jak příležitost, tak řadu výzev. Efektivní monitoring vyžaduje jednotné metodiky, technické znalosti a udržitelné podpůrné struktury. Posílení místních kapacit a přizpůsobení metod monitoringu jsou klíčové pro účinnou a relevantní ochranu přírody,“ uvedla Elena Mărgineanu, Ph.D., odborná asistentka environmentálního práva na univerzitě ULIM a zástupkyně Biotiky.

Na semináři, spoluorganizovaným také Arnikou, zaznělo, že Natura 2000 vyžaduje důkladnější přístup, sběr přesných a srovnatelných dat o chráněných druzích, odbornou správu území a komplexní institucionální zajištění. *„Nasměrování Moldavska směrem k síti Natura 2000 by neznamenal jen splnění podmínek pro vstup do EU, ale i zavedení osvědčeného a funkčního nástroje ochrany přírody,“* řekl hlavní řečník semináře Petr Roth, přední český expert s rozsáhlými zkušenostmi z ČR a západního Balkánu. Ten také poukázal na zásadní rozdíly mezi sítěmi Emerald a Natura 2000 ve dvacetistránkovém dokumentu, určeného pro moldavské úřady ochrany přírody.

„Oficiálně se tvrdí, že síť Emerald a Natura 2000 jsou rovnocenné a plně kompatibilní. Toto politické prohlášení je však na hony vzdáleno realitě,“ píše Roth v úvodu dokumentu. Podle Rotha je jednoduchá konverze nemožná, protože Natura 2000 klade vyšší nároky nejen v legislativní oblasti, ale i na odborné zajištění celého systému. Sjednocení moldavské praxe s tou evropskou bude například vyžadovat klasifikaci stanovišť a srovnatelnost údajů o konkrétních druzích. Obrovskou výzvou je potřeba aktuální a komplexní mapy biodiverzity, která zachytí cenné ekosystémy a stanoviště.

To vyžaduje adekvátní zdroje. *„Přechod ze sítě Emerald na Naturu 2000 vyžaduje vědecký základ - archivaci dat z mapování biotopů po celém území Moldavska pomocí jednotné metodiky,“* uvádí Rothova analýza.

Území zařazená do Natura 2000 by měla mít jasné plány aktivní správy, nikoliv být ponechána svému osudu, jak je dnes běžné. To znamená jejich jednoznačné vymezení a identifikaci. Některá ze stávajících 61 lokalit v síti Emerald, zejména v oblasti Dolního Dněstru, tato kritéria nesplňují - zdejší ochrana je roztržštěná do 13 nepropojených oblastí bez možnosti účinné správy.

Seminář proto zdůraznil důležitost vzdělávání veřejnosti - čím náročnější je systém ochrany přírody, tím více se z něj stává celospolečenské téma. *„Moldavský systém ochrany přírody čeká ještě dlouhá cesta, pokud se má přiblížit evropským standardům a splnit podmínky pro vstup do EU. O to víc nás těší, že můžeme sdílet českou zkušenost, včetně bezprecedentního mapování biodiverzity,“* komentoval Pavel Pinkava, koordinátor projektu Arniky v Moldavsku.

Sdílení zkušeností v rámci dlouhodobé mezinárodní spolupráce

Seminář byl součástí společného projektu Arniky a Biotiky „Natura 2000 v Moldavsku: Prosazování evropského přístupu k ochraně přírody v Moldavsku“, který je podpořen programem Transition Promotion Ministerstva zahraničí ČR.

Zástupce české ambasády v Moldavsku, Adam Piňos, uvedl: *„Česká republika pomáhá Moldavsku v mnoha oblastech – od politické podpory až po spolupráci v oblastech, jako je ochrana hranic nebo vodní hospodářství.“* Dodal, že *„země už prokázala politickou vůli i institucionální kapacity k přiblížení se standardům EU a jsem rád, že české know-how tomu může napomoci.“*

Obě nevládní organizace, česká Arnika a moldavská Biotica, spolupracují dlouhodobě. Kromě systémových změn v ochraně přírody se věnují i praktickým zlepšením v terénu. Například letos na jaře uspořádaly dvě dobrovolnické úklidové akce v Národním parku Dolní Dněstr, do nichž se v obcích Tudora a Vișoara zapojilo více než 60 lidí.

Spolupracují také na dlouhodobé podpoře dobrovolných strážců národních parků, kteří díky společným projektům dostali i vybavení a byli propojeni se světovou sítí Ranger Federations. Další informace o aktivitách Arniky a Biotiky v Moldavsku najdete například zde:

<https://arnika.org/en/countries/moldova/news-moldova>

(Pro více informací kontaktujte tiskového mluvčího Arniky Luboše Pavloviče, Tato e-mailová adresa je chráněna před spamboty. Pro její zobrazení musíte mít povolen Javascript., +420 606 727 942)

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/co-ceka-moldavsko-v-oblasti-ochrany-prirody-zeme-by-mela-s-merovat-s-ceskou-pomoci-k-siti-natura-2000>